

O zemědělství by mělo začít opět rozhodovat počasí místo politiků EU

IVANA HASLINGEROVÁ

Nastal čas, kdy většina zemědělských družstev již dávno zanikla, z kravínů se staly v lepším případě výrobní haly, v nichž dojičky začaly pracovat jako dělnice, v horším si je místní rozebrali na přístavby domků a dojičky šly do invalidních důchodů. Proto bylo při vyhlášení neúspěšnějších manažerů v paláci Žofín pro všechny přítomné velkým překvapením, že se jako jedním z deseti neúspěšnějších manažerů u nás stal předseda zemědělského družstva v Dolním Újezdě Ing. Václav Klejch. Jak známo, v současné době naši zemědělci pod tíhou nerovných zemědělských dotací EU stávkují, aby nemuseli vybit posledních pár krav, které ještě v republice máme. Byli jsme proto velmi zvědaví, jak je možné, že jím řízené družstvo se nedostává do červených čísel i přesto, že je největším producentem mléka u nás, a na 8 000 ha zemědělské půdy chová 6 300 kusů skotu, z toho 2 300 krav. Dostalo se nám prostého vysvětlení. Družstvo transformovali po revoluci potomci místních sed-

láků, kteří rozumějí zemědělské výrobě a mají opravdu v genech zakořeněný vztah k rodině hroudě. Ukázali, že i přes klacky, které našemu zemědělství házejí pod nohy bruselští byrokrati, není vše ztraceno. Pan předseda nám dále sdělil:

Roku 1993 proběhla v družstvu zásadní transformace. Měnila se podstata družstva ze zaměstnanců na vlastníky půdy a majetkových podílů. Vlastníky družstva se tak stali bývalí majite-

lé půdy mající k ní vztah, stejně jako ho měli jejich rodiče. Já byl jedním z nich. Začali jsme ihned splácet podíly bývalým majitelům a podnik se stabilizoval. Rozhodli jsme se, že základem činnosti našeho družstva bude rostlinná i živočišná výroba, které budou doplňovány nezemědělskou činností v rozsahu cca 30 %, a to v činnostech, které se zemědělstvím souvisejí. V současné době obhospodařujeme se 360 zaměstnanci 8 000 ha půdy, která živí 6 300 kusů skotu, z toho 2 300 krav a 4 400 kusů prasat, které jsou především spotřebiteli krmného obilí. I přesto, že EU trestá velké zemědělské podniky, jsme největšími výrobci mléka v ČR.

* **EU trestá velké podniky? Vždyť je známo, že v USA přežívají jen farmy nad 70 ha.**

Pravidla EU velkým podnikům snižují nebo zcela odebírají řadu dotací a zvyšují ty, které nemají živočišnou výrobu. Pro skutečné hospodáře je naopak rovnováha v přírodě nezastupitelná. Vědí, že sepětí půdy a skotu je velmi dů-

ležitě, neboť skot využívá travních porostů krmných plodin zlepšujících strukturu půdy a produkuje organická hnojiva, která vytvářejí lepší sorpční schopnosti půdy, takže se při deštích voda vsákne a povodně buď vůbec nenastávají, nebo proběhnou mnohem mírnější formou a naopak, v době sucha vsáklá voda mívá k povrchu a zamezí zaschnutí plodin.

* **Proto tedy krávy neprodáte jako někteří okolní zemědělci?**

Spousta zemědělců vybila zvířata, my je držíme z přesvědčení, že jsou potřeba. Krávy nejsou přece jen pro mléko. Také rodí telata, z nichž rostou býci a všichni dohromady spásají naše louky, produkují nejen maso ale i hnůj, a tím udržují dobrý stav půdy pro pěstování zemědělských plodin. Navíc ještě před dvěma lety byla výroba mléka rentabilní. Ze získaných prostředků jsme například vybudovali novou bioplynovou stanici na zpracování odpadu, která nyní kryje až ze dvou třetin současný výpadek v cenách mléka. I vybíjení krav má svoje úskalí, protože náklady na výrobu mají svou strukturu a po prodeji krav celá řada nákladů zůstává, např. odpisy všech zařízení, odstupné propuštěným lidem apod. U nás jsme nebudovali nákladné stáje, ale rekonstruovali jsme staré kravíny za třetinové náklady. Nejsme proto zatíženi u skotu splátkami úvěrů, které mohou u drahých staveb představovat až 4 Kč na 1 litr. I tato skutečnost přispívá k naší snaze vyrábět mléko s co nejnižšími náklady. Není rozhodující kolik, ale za kolik. Současnou nepříznivou situací nám pomáhá ustát vhodně doplněná nezemědělská výroba. Montujeme dojírný a ostatní stájové technologie, zajišťujeme servis a přitom si sami provádíme opravy, které nemusíme hradit. Vyrábíme krmné směsi, v nevyužitých dílnách vyrábíme 2-3 tisíce

skleníků, ve třech kuchyních vaříme 800-1000 obědů pro naše členy, zaměstnance i ostatní občany. Díváme se na družstvo jako na celek, kde je vše provázané a nejde oddělit jen jednu jedinou část, např. mléko. Vyrůstali jsme v tom a víme z dětství, že když se jeden rok či dva nezadaří, nelikviduje se celý statek. Nám se několik let dařilo lépe, postavili jsme i zařízení na ošetření a skladování obilovin a nyní čekáme na návrat lepších let.

* Čekáte tedy, že EU začne v novém rozpočtu poskytovat vyšší dotace i českým zemědělcům?

My nečekáme na dotace, ale na rovné obchodní podmínky, v nichž máme handicap, neboť zemědělci v některých zemích EU berou až několikanásobně vyšší dotace než my. V současné době jsme na tom tedy jako sportovec při běhu na sto metrů, kterého vypustí za soupeřem až po pěti sekundách. Nehledě k tomu, že dotace jsou poskytovány na plochu zemědělské půdy, ne na živočišnou výrobu. Proto prosperují ti, co moc nedělají, neboť i úhor je plocha. Stačí ho dvakrát do roka posekat a nechat trávu shnit.

* I přesto si ponecháváte optimismus do budoucna?

Určitě. Povedlo se mi dát dohromady tým dobrých špičkových pracovníků a vybudovat velký podnik s týmovou prací. Živí nás půda a víme, že nesmíme podlehnout panice jen proto, že jsou v současné EU nerovné obchodní podmínky v zemědělství. Když ve Francii vyjedou traktory na dálnici kvůli naprostým drobnos-

tem, ministr letí do Bruselu prosit o pomoc, protože se bojí, že mu padne vláda. U nás naopak, když prosíme ministra o pomoc v zachránění skotu, týden nám nadávají politici v médiích, natož aby se jediný z nich obtěžoval zajet do Bruselu a zařídít pomoc. Jsem přesvědčen, že naši ministři mohli pro naše zemědělství vyjednat v průběhu let lepší podmínky. Přitom zemědělství by neměla být vůbec politická věc. O úspěšnosti zemědělství by mělo zase začít rozhodovat počasí a ne nekompetentní bruselští i naši politici a úředníci. Jen tak může zemědělský stav zase dostat úctu jako za 1. republiky, kdy hospodařili naši otcové.

* Vidím, že svou práci žijete. Máte vůbec čas k relaxaci?

Celý život jsem sportoval, v posledních deseti letech jsem si oblíbil tenis. Máme tu dobrou partu a místo problému o zemědělství prodiskutováváme chlapské problémy.

Pane předsedo, děkuji za rozhovor a přeji Vám, aby konečně EU zavedla do zemědělství volnou soutěž.

Snímek Fragmenty: Jiří Pancíř

MF Dnes jako tiskový orgán Lidového domu

PETR ŠTĚPÁNEK

Není to tak dlouho, co Jiří Paroubek označil MF Dnes a Lidové noviny za pravicový tisk, ba dokonce některé novináře, konkrétně třeba Karla Steigerwalda, Martina Komárka či Janka Kroupu, za placené agenty ODS. To, co tyto noviny v posledních měsících předvádějí, však spíše svádí k domněnce, že jde o tiskové orgány Lidového domu, respektive kvarteta Paroubek-Tvrdlík-Dimun-Randák. Kolik titulních stránek již MF Dnes věnovala pseudokauzám, respektive denunciaci ODS?

Ano, můžeme se přít, zda Topolánkova toskánská dovolená byla krátce před volbami šťastná či „taktická“, zároveň by nám ale neměl uniknout takový malý detail: před-

seda ODS nic trestného neprovedl. Jediný opravdový průšvih na celé kauze, a to průšvih opravdu kolosálních rozměrů, byl ze řetězu utržený socanský rozvědčík Randák. Ve Forsythových románech takové smyslu zbavené agenty „firma“ ve vlastním zájmu likviduje.

To, co mladofrontovní svazáčtí pohrobci už několik měsíců provádějí Ivanu Langerovi, také nemá se seriózní novinářinou společného vůbec nic. Je to jen prestižní boj, nebo už osobní msta? Jedno je horší než druhé. Podpásový titulní článek jako by psali přímo v Lidovém domě. A aby toho nebylo málo, v tom samém čísle jsou ještě oslavné fotografie socanského hejtmana Haška, ve skutečnosti ovšem flagrantní zneužití zdravotnické záchranné služby z politických důvodů.

Ještě ke Kmentovu kmotrovi Mrázkovi. Kmenta není novinář, nýbrž podvodný kšeftař, který distribuuje kradené zboží. Šéfredaktor Čázenský je jeho komplic. Nedosti-

na tom. To zboží je navíc ještě cinknuté. Kmenta totiž tu něco zamlčí, tu něco pootočí, tu něco významově posune. Hlavně, že se to prodává. Bude zajímavé, jak dopadne soudní projednávání téhle kauzy. **Kupodivu je to Langer, nikoli Kmenta, kdo chce, aby se zveřejnilo úplně všechno.**

Lidé nadávají na politiky, úřady či justici. Často právem. Ale nějak jim nedochází, že to podivné společenské klima zdaleka nevytvářejí jenom oni, ale podstatnou měrou také obchodníci s cinknutými informacemi převlečení za novináře.

Když to zjednoduším: 30 procent závisláků na sociálním státu volí levici, 30 procent s mozkiem v hlavě pravici, 30 procent se k volbám nenamáhá. „*Pravicová*“ MF Dnes dělá všechno pro to, aby zbývajících 10 procent nahnala do Paroubkovy náruče. Opravdu mě to štve. Vás ne?

Zkrácená ukázka z nové knížky Petra Štěpánka Kronika Bratrstva Kočkovy pracky.